

[Reflex online](#)

Dívčí sen na skřipci

Je sobota ráno, jedenáctiletá Dana se chystá na závody v moderní gymnastice. "Mami, prosím tě, udělej mi zase jednu housku se šunkou navíc!" "Pro Moniku, vid'?" "Jo. Ona dostane od mamky na celý den asi znovu jen vajíčko natvrdo a dva plátky okurky a bude mít hlad." Ve stejnou dobu se chystají na závody i další dívky z družstva. Každá přinese Monice něco na přilepšenou. Její maminka ji totiž už dnes vidí na olympiádě, ale má strach, že když zesílí a nebude štíhlouňka jako proutek, ten sen se rozplyne.

Příběh o vajíčku a dvou plátcích okurky jsem se dozvěděl jen tak mezi řečí. Zazněl jako jeden z důkazů, že špatnosti dnešního vrcholového sportu se nevyhýbají ani moderní gymnastice. Přitom tohle sportovní odvětví vyhlíží tak idylicky. Usměvavé trenérky, starostliví rodiče a bojovně i roztomile se tvářící dívenky. Ty za hudebního doprovodu ovládají svá pružná těla i náčiní, protože několikrát týdně, často denně, ukázněně a pilně trénují v elegantních trikotech na světlém koberci v moderní tělocvičně. A při závodech se mohou nalíčit jako dospělé dámy. Tedy opravdu idyla. Ale jen na první pohled.

BROUČKOVÉ, VNÍMEJTE!

Sportovní hala TJ Chodov, Jižní Město, odpoledne všedního dne. Pod vedením trenérky Ivany Holé se připravuje pět dvanácti- až patnáctiletých gymnastek na společné vystoupení. Mají černé míče,

slušivé trikoty a paní trenérka je na ně vhodná. Skladba je složitá jak co do koordinace pohybu celé pětice, tak i pokud jde o dovednosti každé dívky. Není snadné se rozeběhnout, vysoko vyhodit míč, poté udělat kotoul a po jeho dokončení jen natáhnout ladně ruce a čekat na chycení míče. Za každým takovým prvkem jsou hodiny nácviku. Vidím skladbu snad pětkrát bez hudby, pak s hudbou poprvé, podruhé, potřetí ...

"Jste zběsilé a zbrklé!" řekne trenérka ostře, když dívky chybují, ale za chvíli praví chlácholivě: "Broučkové, musíte vnímat!". Dívenky jsou už unavené, trenérka možná taky, zdá se, že trénink ukončí. Ale konec je až po dvou skoro bezchybných provedeníích. "Sedněte si do provázku,

broučkové!" Rády poslechnou, jako by to byl ten nejpohodlnější posed. Trenérka hodnotí trénink, zmiňuje se o chybách a taky chválí, zejména Andreu, která zaskakuje za stálou členku sestavy, momentálně nemocnou. Po tréninku dívky rutinně svinou koberec složený z několika pruhů. Posbírají z laviček svršky a s taškami přes rameno odcházejí do šatny. Už necupitají jako před chvílí coby malé afektované labutě, ale jdou sebevědomým krokem - jako že už něco umějí. U šaten čekají maminky a tatínkové. Venku je tma a prší, honem domů a psát úkoly.

UTAJOVANÉ PROBLÉMY

Po tréninku čekám na trenérku. Bude taktické mluvit s ní hned v úvodu o mamince, která dá dceři na den jen vajíčko a trápí ji hladem? A co s dalšími neradostnými příběhy? Třeba o holčičce, jež chodí do šesté třídy, ale je o hlavu menší než její vrstevnice. Rodiče s ní byli na vyšetření, ale podle lékařů je v pořádku. Maminka se však bojí o její zdraví, zatímco umanutý tatínek, jenž dceru natáčí na všech závodech a vyzná se v bodovém hodnocení, nechce nic slyšet o konci její kariéry. A jak asi může trenérka komentovat to, že její trenérská kolegyně při necitlivém rozcvičování přetrhla svěřenkyni sval? Dívka se chtěla co nejdříve vrátit, ale protože zranění nedoléčila, její stav se zhoršoval, až se sportem skončila. Pak je tu případ z Moravy: mechanické výtzuhy páteře, po zranění při tréninku chirurgicky umístěné v těle gymnastky, mají zabránit trvalému defektu.

Chtěl jsem znát podrobnosti, telefonoval lékařce Českého svazu moderní gymnastiky, ale ta řekla pouze: "Nepište o tom, poškodíte tento krásný sport. Připravíte ho o sponzory! Už tak jich moc nemá!" A taky mám v bloku rozhovor se sportovní lékařkou (viz str. 50), která nevidí moderní gymnastiku v příliš dobrém světle. Nakonec chci mluvit o tom, jak rozhodčí přivádějí trenérky i rodiče k zuřivosti a sportující dívky k slzám.

ROZUMNÁ TRENÉRKA

Paní Ivana Holá má za sebou bohatou sportovní kariéru. Pod dívčím jménem Kučerová získávala v sedmdesátých letech medaile na mistrovstvích světa a Evropy. Trenérkou se stala po absolvování FTVS UK.

"Holčička s vajíčkem?" pokývá hlavou. "Ten problém tady byl. Maminka je trochu nerozumná, ale už jsem s ní o tom mluvila. V pondělí a v pátek, při celodenním

tréninku, všechny dívky mají v hale normální oběd s masem.

Pokud by tomu tato matka nechtěla rozumět, dítě by muselo opustit náš oddíl."

Další otázka: Co říkáte obecně známému faktu, že moderní gymnastika je sportem štíhlých dívek, a proto mnohé vaše kolegyně nutí svéženky k "dietě hladem"? "Vím o tom, ale pro mě je hlavní prioritou, aby holčičky jedly zdravě a vyrostly z nich krásné a zdravé ženské." Vzápětí dodá, že výživu konzultuje s lékařem, a pokud jde o regeneraci, odstranění neblahých vlivů tréninku, mají starší dívky dvakrát týdně masáž. Po mém vyprávění o svalovém zranění, které způsobila trenérka, a o "utajované" operaci páteře, řekne: "Vrcholový sport přináší jistá zdravotní úskalí. Proto v našem oddíle posuzujeme při náboru dívek zejména jejich kloubní dispozice a hypermobilitu páteře. Nejsou-li na určité úrovni, nemělo by dítě vrcholově sportovat." Opět rozumná slova. Jim však mnozí rodiče nechtějí rozumět. Sami to ve sportu daleko nedotáhli, což chtějí napravit prostřednictvím svých potomků.

RODIČE A ROZHODČÍ

Rodiče moderních gymnastek lze rozdělit na tři skupiny: část jich je příliš ambiciózních, část lhostejných a většina našťastí rozumných. "Těm ambiciózním, kteří reagují nepřiměřeně, zejména když rozhodčí jejich dceři ublíží, se snažím vysvětlit, aby hlavně nezasahovali do mé práce, protože na tu potřebuju klid," podotýká paní Holá. "Říkám jim, že tohle je krásný sport, který vybaví jejich dcery užitečnými vlastnostmi pro život, právě tím, že je naučí překonávat překážky či křivdy. Náš sport totiž není objektivní, což platí o rozhodčích. Já se s tím nesmiřuji, ale taková je skutečnost." Když tohle rodiče vyslechnou, asi pětina se jich ani po nějaké době s křivdami rozhodčích nedokáže smířit a dají svou dceru raději do baletu.

O rozhodčích to nejpodstatnější: některé jsou trenérkami, a tak dávají svým svéženky lepší známky než jejich soupeřkám. "Moje děti musejí být proto o tři třídy lepší, aby dostaly o dvě desetiny víc. A někdy jsou opravdu o tolik tříd lepší, ale stejně jim to rozhodčí nepřiznají," dodává trpce trenérka. Takže se stává, že na

oblastních přeborech, například v Praze, kde je velká rivalita, skončí kvalitní gymnastky v poli poražených, ale kvalifikují se na celostátní závody a ejhle, tam je

vše jinak. Tady už nemají "vítězky" z Prahy za sebou "své" rozhodčí, takže pro změnu končí v poli poražených a na prvních místech se ocitají ty, které v Praze klan sudích poškodil.

Nebo si poslechněme podobný příběh. Říkejme té talentované dívce třeba Lenka (zveřejnění pravého jména by jí mohlo uškodit). Na mistrovství republiky byla po dvou sestavách druhá až třetí a v dalším cvičení předvedla prvky, jaké nikdo neumí. Útočila na titul! To vadilo vrchní rozhodčí,

trenérce konkurenčního oddílu, a proto "doporučila" ostatním rozhodčím, aby Lenku potopily. Kdekdo se pak divil, že skončila osmá.

VĚĎELA, KDO VYHRAJE

Nedělní závod připomínal mraveniště. Na ploše sportovní haly jsou dva koberece. Na jednom se spolu s trenérkami rojí desítky gymnastek při rozcvičování. Nepopsatelný mumraj, slečny ze třetí třídy vedle seniorek z gymplu, malé holky pozorují, co ty velké všechno umějí. Odhadem je tu stovka závodnic, v hledišti vše sledují určitě dvě stovky diváků; rodiče, příbuzní, kamarádky. Hlavní pozornost se pochopitelně soustřeďuje na soutěžní koberec. Tady každý zdařilý počin gymnastek odměňují diváci zvlášť zvučným dívčím jekotem, méně již potleskem. Dana, jedna z hrdinek úvodního příběhu (i její jméno je změněno), už v pátek po tréninku hlásila doma, kdo vyhraje jejich kategorii. Bude to družstvo XY, říkala to trenérka, která znala sestavu rozhodčích. Vyjde tenhle odhad? Vyšel, jak jinak, ale družstvu, v němž cvičila Dana, to tentokrát nevadilo. Holky měly jednotné účesy, ve vlasech třpytky, nalíčily se, slušelo jim to, skladbu nepokazily, skončily třetí a dostaly medaili. Byla to parádní neděle. Naštěstí rodiče Dany patří mezi osvícené a vědí, že i když bude dcera vrcholově sportovat ještě nějaký rok, nemůže být pro ni moderní gymnastika vším. Zejména s ohledem na zákulisní praktiky a případná zdravotní rizika. Kromě toho naše závodnice ve světovém měřítku mnoho neznamenají. Nejlepší z nich, Dominika Červenková, byla letos na olympiádě dvacátá ze čtyřadvaceti. To prý je úspěch, protože Dominika se do Athén probojovala na kvalifikaci sto padesáti závodnic z celého světa. Nikdo to však tomuto zvláštnímu sportu nebere, on to totiž skoro nikdo neví. Moderní gymnastika je vlastně takový krátký dívčí sen, na první pohled hezký, ale leckdy hodně ošidný.

NEBUDU JÍST, PANÍ TRENÉRKO!

Rozhovor s MUDr. KVĚTOU ŠVEHLOVOU, soukromou sportovní lékařkou, která

má ve své klientele vyznavače mnohých sportů. O moderních gymnastkách říká: „Bez drobného patologického nálezu jsem neviděla ještě ani jednu.“

Co sledujete u moderních gymnastek?

Výšku, váhu, procento tuku, EKG, krevní tlak, plicní kapacitu a výkonnost na ergometru. Prohlížím pohybový aparát, jestli po přetížení nedošlo k jeho poškození. Nejohroženější jsou kolena a kotníky. Téměř každá má lordózu čili prohnutí bederní páteře dopředu, dále zkrácené svaly a ploché nohy. Těmto dívkám se odmalinka říká, že nesmějí moc jíst. Drží dietu, nejedí maso, ale ani

jogurty, nepijí mléko. Mají nedostatek tuku a vápníku, proto mohou být v dospělosti ohroženy osteoporózou, řídnutím kostí. Nedávno mi jedna trenérka přivedla dvanáctileté svěřenkyně. V té skupince se krčila dívka, jež přes prázdniny hodně povyrostla. Když jsem ji vážila a měřila, trenérka řekla: „Á, to je naše žirafa!“ Na holce bylo vidět, že má z toho mindrák. Jindy se některé gymnastce ukáže malinko větší hodnota na tukoměru, a když si to trenérka s vážnou tváří zapisuje, dívka už provinile slibuje: „Nebudu jíst, paní trenérko, nebudu jíst!“

Můžete nerozumné trenérky nějak ovlivňovat?

Je to různé. Pro některé jsou důležité pouze výsledky a je jim jedno, jak se dítě cítí a co si myslí rodiče. Jiné ale zajímá můj názor a mají k dítěti či rodičům dobrý přístup.

Jaký je poměr těch osvěcenějších k těm horším?

Nepříznivý, dvě ku osmi...

To není dobré zjištění. A jaké máte zkušenosti s rodiči?

Někdy ještě horší. Nedávno jsem objevila srdeční vadu u čtrnáctileté dívky. Přišla s otcem a ten se zlobil, že dceři bráním ve vrcholovém sportu. Nešel však s ní na odborné vyšetření tam, kam jsem dceru doporučila, ale ke kardiologovi, jenž byl jeho známý a povolil pokračovat ve sportování. Přitom šlo o vážnou vadu. Trenéři mé nálezy respektují, ale rodiče proti nim protestují. Říkají, že

do sportování dítěte vložili mnoho peněz i úsilí, podřídili tomu život rodiny, takže nepřipadá v úvahu, aby to vše skončilo.

Některé moderní gymnastky jsou extrémně malého vzrůstu. Může za to sport?

Zaznamenávám jeden až dva případy ročně, kdy šestnáctiletá dívka neměří ani sto čtyřicet. V takovém případě je nutné vyšetření na endokrinologii. Nelze však jednoznačně říci, že to zavinil sport. Trenérky si totiž vybírají děti menších rodičů. Pokud ovšem endokrinolog najde hormonální poruchu, pokračování s vrcholovou gymnastikou se nedoporučuje.

Jaké klady má podle vás tenhle sport?

Dívky určitě cvičení baví, učí se překonávat těžkosti a být cílevědomé. To se v životě hodí.

BUŘTÓZNÍ PEPÍČEK MÁ SMŮLU

Rozhovor s doc. MUDr. JIŘÍM RADVANSKÝM, přednostou Kliniky tělovýchovného lékařství UK 2. LF v Praze-Motole.

Říká se o vás, že nepřejete rané sportovní specializaci. Proč?

Protože rodiče vyberou dítěti nějaký sport ve čtyřech pěti letech, ono si tam najde kamarády a chodí tam dál, ale neví, že existují jiné možnosti sportu. Ze zákona o rodině vyplývá, že o zaměření dětí rozhodují rodiče. V pořádku. Nerozumím však tomu, proč stát na sportování talentovaných dětí finančně přispívá, zatímco na sportování netaentovaných, říkám jim buřtózni Pepíčkovi, nikoliv.

Před šesti lety zemřel v Kladně při zápase sedmnáctiletý hokejista, šlo o srdeční vadu. Poté se začalo volat po zavedení povinných prohlídek u sportovních lékařů, jako tomu bylo za minulého režimu, kdy je hradil stát. Jak je to s prohlídkami dnes?

Už patnáct let se hádá ministerstvo zdravotnictví s ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a s lobbisty, kolik prohlídek má být a kdo je má platit. Dítě je však v systému státní péče, proto by přinejmenším první čili vstupní sportovní prohlídku měl platit stát.

Mohla kvalitní prohlídka odhalit srdeční vadu onoho hokejisty? Mohl zůstat naživu?

Vada se pozná až ve vyšším věku a někdy bohužel pozdě, navíc tahle byla, jak se ukázalo, zjištělná jen na echokardiografu, nikoliv na EKG, a takové vyšetření je drahé. Nejde však pouze o peníze. Vyšetřující lékař musí mít zkušenost se zdravými i nemocnými pacienty a takových odborníků je málo.

Jak se prohlídky provádějí a kolik stojí?

Cena záleží na skladbě a pohybuje se od čtyř set u kontroly bez zátěže až do dvanácti set korun. Lékař si přečte výpis nemocí malého sportovce, provede jeho vyšetření, držení těla, poslech, udělá EKG, které ale odhalí jen ty největší vady, a pak zátěž na ergometru čili stanoví zdatnost - to je základní prohlídka. Chce-li trenér znát přesnější stupeň zdatnosti, dostaneme se s cenou na tu horní hranici.

Kdo vyšetření platí?

Někde oddíly, jinde rodiče, přispívají i některé zdravotní pojišťovny. Na naší klinice

však zrovna teď odřekla prohlídku stovka malých sportovců pro nedostatek financí. Zhruba půlka byla z oddílu, kde usoudili, že na prohlídky budou chodit jednou za dva roky. Druhá polovina přešla ke konkurenci, kde platí o sto padesát korun méně. Protože neexistují závazné normy, může si každý sám stanovit druh i cenu vyšetření.

Vaší specializací je dětská zátěžová fyziologie. Není pro děti dnešní vrcholový sport škodlivý?

Děsí mě fakt, že sedmileté sportovní gymnastky provádějí stejně náročné cviky jako dospělá Věra Čáslavská v dobách své největší slávy. Kdybych mohl, zakázal bych alespoň neplnoletým sportovcům účast na olympiádách i světových šampionátech.

[Reflex 52/53/2004](#)

Kontextové odkazy ETARGET>> [Přidej mezi ETARGET odkazy](#)

DRUŽINA Palác Akropolis Praha 24.2.2007 19:00

Po koncertě je přesun do relace Noc s Andělem na ČT2. Budeme debatovat i o cd TRAGARE umístěném v Euro World music chartě na 12. místě ze 195 nominovaných cd z celého světa.

Jak bez rizika kupovat a pronajímat byty

Zdarma články, postupy, metody a tipy zkušených investorů. Vzor **◆ neprůstřelné◆** nájemní smlouvy. Jak najít, bez rizika koupit a za tržní nájemné se ziskem pronajímat byty.

CD Shop Supermusic.cz - CD a DVD

oblíbený internetový obchod s CD a DVD. U objednávky nad 1000,- Kč poštovné neplatíte. Zasíláme do Čech, na Slovensko, i do Německa.

Rozhodčí společnost

Neplatí Vám odběratelé včas? Máme pro Vás řešení!

Největší internetová parfumerie - slevy 30-60%

Tisíce parfémů v nabídce. Dárkové kazety za ceny parfémů. Expresní doručení do druhého dne! Originální parfémy s garancí kvality.